

ณ กาลครั้งหนึ่ง
ที่ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ
๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘

โดย

วันชัย ภู่งาม

ณ กาลครั้งหนึ่ง
โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า
เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ
๑๒ สิงหาคม ๒๕๕๘

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าพระองค์นั้น

เมื่อวันพุธ ที่ ๑๒ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวน
เขตต์ ประธานกรรมการมูลนิธิศึกษาและเผยแพร่พระพุทธศาสนา และคณะวิทยากร
อาจารย์นิภัทร พจนปฎิภาณ อาจารย์ธนิต ชื่นสกุล ผศ.อรรณพ หอมจันทร์ และ
อาจารย์คำปิ่น อักษรวิสัย ได้รับเชิญจากโรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า และชมรมพุทธ
ศาสน์วังพญาไท โดยการนำของพลโท นายแพทย์กฤษฎา ดวงอุไร ประธานชมรมฯ เพื่อ
ไปสนทนาธรรม เนื่องในโอกาสวันแม่แห่งชาติ ณ ห้องประชุมใหญ่ ชั้น ๑๐ อาคารเฉลิม
พระเกียรติฯ โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า ถนนราชวิถี กรุงเทพมหานคร ระหว่างเวลา
๑๓.๐๐ - ๑๕.๐๐ น.

ครั้งนี้เป็นสองชั่วโมงของการ
สนทนาธรรม ที่เต็มไปด้วยความไพเราะ
ลึกซึ้งอย่างยิ่ง ทั้งในเรื่องของความหมาย
ของคำว่า "ความเห็นผิด" หรือ "ความเห็น
ถูก" ที่มักพูดกันบ่อย ๆ ว่าแท้จริงคือ
อย่างไร? รวมถึงเหตุผล และความสำคัญ

ของการที่บุคคลจะมีส่วนในการปกป้อง รักษา พระธรรมวินัย ที่พระอรหันตสัมมาสัม
พุทธเจ้าทรงมีพระมหากรุณาแสดงไว้ดีแล้วนั้น ไม่ให้เสื่อมสูญไปได้อย่างไร?

จึงขออนุญาตนำความไพเราะทั้งหมดของการสนทนา มาลงบันทึกไว้เพื่อให้
ทุก ๆ ท่าน ได้รับประโยชน์สูงสุดด้วยกัน ดังต่อไปนี้ครับ

ท่านอาจารย์ :

เมื่อกี้ี้ เราพูดถึงคำว่า "ความเห็นผิด" ตอนนี ขอเก็บตก
ช่วยกัน เพื่อที่จะได้ให้ผู้ฟัง เป็นผู้ที่ละเอียด ที่จะรู้ว่า
เข้าใจจริง ๆ อย่างไร? "ความเห็น" มี ๒ อย่าง ความเห็น
ถูกก็มี ความเห็นผิดก็มี และคำถามที่ว่า แล้วจะรู้ได้
อย่างไร? ว่านั่นเห็นถูก หรือ นี่เห็นผิด ใครจะเป็นผู้ตัดสิน
ใช่ไหม?

...เพราะฉะนั้น ไม่ต้องไปคิดถึงว่า คนโน้น คนนี้ เมื่อก่อน
นี้ ที่ประเทศอินเดีย แคว้นพาราณสี หรือว่า แคว้นมคธ
คนโน้นเห็นผิด คนนี้ได้ไปเฝ้าพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กราบ
ทูลเรื่อนั้น เรื่อนี้ แต่...เดี๋ยวนี้เอง!!! ถ้าจะเข้าใจธรรมะ
ก็คือ เข้าใจเดี๋ยวนี้!!! ว่าขณะนี้ "เห็นผิด" หรือเปล่า? ว่า
การศึกษารธรรมะ เณิน ๆ ก็ได้!!! เห็นไหม? ไม่ต้องไปไกล
แค่ความคิดธรรมดา ๆ ของคนที่คิดว่า ไม่ต้องฟังมาก
หรืออาจจะมืบางคนบอกว่า ไม่ต้องฟังเลย ปฏิบัติธรรมะ
ได้ โดยไม่ต้องฟัง!...

...เพราะฉะนั้น ความเห็นผิด ไม่ต้องไปตามเรื่องราว เขาไป
ประพุดตัวอย่างโค ซึ่งเดี๋ยวนี้ ก็ไม่มีใครประพุดอย่างนั้น
ประพุดอย่างสุนัข เดี่ยวนี้ก็ไม่มี แต่เดี๋ยวนี้ เห็นผิด
อย่างไร? ควรที่จะได้เตือนตัวเอง โดยการเป็นผู้ที่เคารพ
ในพระรัตนตรัยว่า การเห็นผิด โดยที่ "ไม่ฟังพระธรรม"
แล้ว "คิดเอง" แล้วเชื่อตาม ๆ กัน จะถูกได้ไหม? ในเมื่อ
ไม่ใช่คำสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า...

เพราะฉะนั้น ถ้าใครมีความคิดว่า การศึกษาธรรมะ ไม่
ต้องละเอียด นิด ๆ หน่อย ๆ ก็พอ เชื่อไหม? เห็นด้วยไหม?
ไม่เห็นด้วยค่ะ

คุณเบญจมาศ :

ท่านอาจารย์ :

เพราะมีความเข้าใจถูก ในความลึกซึ้งของธรรมะ ซึ่งฟัง
ได้ฟัง ทีละเล็ก ทีละน้อย แต่ละคำ ลึกซึ้งทั้งหมด เพราะ
ฉะนั้น ไม่ต้องรีบร้อน แม้แต่เพียงเห็นผิดว่า ไม่ต้องฟัง
พระธรรม หรือ ฟังเพียงเล็กน้อย หรือคิดว่า เข้าใจแล้ว จะ
ปฏิบัติธรรมะ ให้รู้แจ้งสภาพธรรมะ ที่กำลังเกิดดับเดี๋ยวนี้
ได้ อย่างนั้น ถูก หรือ ผิด?

คุณเบญจมาส :

ผิดค่ะ

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น ตามธรรมดา ชีวิตประจำวัน ไกล ๆ ตัว ก็
ควรที่จะได้รู้ว่า ความเห็นผิด ก็คือว่า ไม่รู้ว่า เห็นถูกใน
อะไร? เห็นผิดในอะไร? เห็นผิดว่า "เห็น" เป็น "เราเห็น"
เห็นผิดว่า "ได้ยิน" เป็น "เราได้ยิน" แล้วก็ได้ยินทุกวัน เห็น
ทุกวัน เห็นผิดอยู่เรื่อย ๆ จนกว่าจะได้ฟังพระธรรม จึง
สามารถที่จะเข้าใจได้ว่า เห็นผิด ต้องรู้ว่า เห็นอะไรผิด?
หรือ เห็นผิดในอะไร? ถ้าเห็นถูก ก็ต้องรู้ว่า เห็นอะไรถูก
และ เห็นถูกในอะไร? ไม่ใช่เดิน ๆ ผ่านไป

...ถ้าขณะนี้เห็นถูก ว่ามีสิ่งที่มีจริง กำลังเกิดดับ แนนอน
แต่ยังไม่รู้ เพราะเหตุว่า มีกิเลสมาก แล้วก็เพ่งที่จะได้ฟัง
ธรรมะเพียงเล็กน้อย ไม่มีใครสามารถที่จะทำสิ่งหนึ่งสิ่ง
ใด ที่จะทำให้เข้าถึงการเกิดดับของสภาธรรมะ ในขณะ
นี้ ด้วยความเห็นถูกต้อง จนกว่าปัญญา ความเห็นถูก จะ
ค่อย ๆ เข้าใจขึ้น แค่นี้ พอที่จะรู้ เบื้องต้น สาเหตุ มูลเหตุ
ที่เห็นผิดกันมานานแสนนาน แล้วก็จะเห็นผิดต่อไป
ไม่ว่าเห็นผิดประการใด ๆ ทั้งสิ้น ต้องมาจากการเห็นผิด
เดี๋ยวนี้!!! ในขณะที่ยังไม่ได้ฟังพระธรรม แล้วก็เข้าใจว่ามี
เรา มีตัวตน มีสิ่งหนึ่งสิ่งใด ที่เที่ยง...

...เมื่อมีความเห็นว่ามีเรา มีตัวตน มีสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่เที่ยง
ก็นำมาซึ่ง "ความรักตน" ทำทุกอย่าง "เพื่อตน" แม้ความ
เห็นผิดประการใด ๆ ทั้งหมด มาจากความเห็นตน ไม่ว่า
จะเห็นผิดว่า มีผู้ที่จะบันดาลให้มีความสุขได้ ไปไหนไป
กราบ ก็จะสามารถจะบันดาลให้เราเป็นสุขได้ ก็เพราะ
"ความรักตน" เพราะไม่รู้ว่า แท้ที่จริงแล้ว "ไม่มีตน" แต่มี

"ธรรมะ" ถ้ามีความเข้าใจที่ถูกต้องจริง ๆ ก็จะไม่ค่อย ๆ ละคลายอกุศล และกุศลก็เพิ่มขึ้น ก็เป็นสิ่งที่ค่อย ๆ เข้าใจสภาพธรรมะเดี๋ยวนี้ ว่าการที่จะละการยึดถือสภาพธรรมะว่าเป็นตัวตน ไม่ใช่ไปทำอะไรด้วยความไม่รู้ กำลังทำ ก็ไม่รู้ ทำแล้ว ก็ไม่รู้ ก่อนทำ ก็ไม่รู้ ว่าจะรู้อะไร? และเดี๋ยวนี้ ก็ไม่รู้ว่าเป็นธรรมะ เดี่ยวนี้ก็ไม่รู้ว่าสภาพธรรมะเกิดดับ แต่อยากจะไปประจักษ์การเกิดดับของสภาพธรรมะ และหาทางที่จะทำให้ประจักษ์ได้ ผิดหรือถูก?

คุณเบญจมาศ :

ผิดค่ะ

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ ก็ไม่ต้องไปหาความเห็นผิดอื่น ซึ่งจะติดตามมาทั้งหมด เพราะมีความเห็นผิดว่าเป็นตัวตน!!!

พลตรีหญิงเรณู :

กราบขอบพระคุณท่านอาจารย์ค่ะ มีคำถามจากท่านผู้ฟัง มากราบเรียนถามท่านอาจารย์แต่เมื่ออ่านคำถามแล้ว อยากจะให้ท่านที่ถามคำถามนี้ ถ้าท่านพร้อมหรือว่า สะดวกมาสนทนา ก็จะดีมาก เพราะว่าท่านจะได้เข้าใจ แล้วท่านอาจารย์ก็จะได้อาถามกลับไป กลับมา

ท่านอาจารย์ :

ขอประทานโทษนะคะ ไม่ทราบว่าผู้ฟังเข้าใจแค่ไหน จึงต้องขอถามด้วย เวลาสนทนา เพราะว่า พูดยไปแล้วบางที ท่านอาจจะมีความคิดที่ไม่ตรงกันหรืออะไรก็ได้ คงไม่ อยากฟังข้างเดียว ใช่ไหม?

พลตรีหญิงเรณู :

คำถามมีว่า วิจารณพระ ที่ไม่ปฏิบัติกฎของสงฆ์ จะเป็น การบาปไหมคะ?

ท่านอาจารย์ :

อ.คำปั่น :

"พระ" คือใคร? ก่อน พระ คือใคร? ก่อนคะ คุณคำปั่น ถ้ากล่าวถึง "พระ" ในคำไทย ก็คือ "ผู้ประเสริฐ" โดยเฉพาะอย่างยิ่งก็คือ ผู้ที่สละอาคารบ้านเรือน ออกบวช เป็นบรรพชิต เป็นพระภิกษุ ก็จะมีคำว่า พระภิกษุ โดย ความเป็นจริงแล้ว ก็จะต้องเป็นผู้ที่เห็นโทษเห็นภัยของ กิเลส เห็นโทษเห็นภัยของการอยู่ครองเรือน แล้วก็มี อหิงสา น้อมไปในการที่จะศึกษาพระธรรม อบรมเจริญ ปัญญา ขัดเกลากิเลส ในเพศบรรพชิตจริง ๆ ที่จะน้อม ประพฤติตามพระธรรมวินัย ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรง แสดง จึงจะเป็นพระภิกษุที่แท้จริง ในพระธรรมวินัยของ พระองค์ครับ

ท่านอาจารย์ :

เพราะฉะนั้น "วิจารณ" หมายความว่าอย่างไร? วิจารณ พระ หมายความว่าอย่างไร? พระ คือ ผู้ที่ประเสริฐ เพราะ เหตุว่าไม่ใช่คฤหัสถ์ มีชีวิตที่ต่างกันอย่างมาก การฟังพระธรรม ในครั้งพุทธกาล มีทั้งภิกษุ และภายหลังก็มีภิกษุณีด้วย

แล้วก็มีอุบาสก อุบาสิกา ต่างก็ได้ฟังพระธรรมทั้งนั้น
ไม่ใช่เฉพาะพระภิกษุเท่านั้น ที่ได้ฟัง แต่ทำไม เป็น
พระภิกษุ? ก่อนเป็นพระภิกษุ เป็นใคร? เป็นคฤหัสถ์
ธรรมดา ๆ แล้วทำไมเป็นพระภิกษุ?

...ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม จะเป็นพระภิกษุไหม? ต่างกันแล้ว
ใช่ไหม? ลองคิดถึงยุคสมัย ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม จะเป็น
พระภิกษุไหม? คนในครั้งนั้น ได้ฟังพระธรรม แล้วก็รู้จัก
การสะสมอภัยาศัยของตนเอง รู้ว่าสามารถที่จะสละ
ความติดข้อง ถึงกับสละครอบครัว วงศาคณาญาติ
ทรัพย์สมบัติ มิตรสหาย ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นเครื่องติด
ข้อง บันเทิงต่าง ๆ สู่เพศที่สงบ สมณเพศ คือ เพศที่สงบ...

...เพราะฉะนั้น ในครั้งนั้น ผู้ที่ได้ฟังพระธรรมแล้วรู้จัก
ตนเอง แล้วมีอภัยาศัย ที่จะศึกษา ประพฤติ ปฏิบัติธรรมะ
ในเพศบรรพชิต แล้วใครจะวิจารณ์? แต่ถึงกระนั้น เมื่อ
พระภิกษุรูปนั้น ซึ่งยังมีกิเลส และในครั้งแรก ๆ ยังไม่ได้
ทรงบัญญัติ พระวินัย สำหรับความประพฤติปฏิบัติ ของ

พระภิกษุ ท่านเหล่านั้นก็ประพฤติสิ่งที่ไม่สมควรแก่เพศ
บรรพชิต เห็นไหม? สองเพศนี้ ต่างกันมาก ห่างกันไกล
มาก เพราะฉะนั้น เมื่อมีการประพฤติที่ไม่เหมาะสมกับเพศ
บรรพชิต ก็คือ ประพฤติเหมือนฆราวาส ก็เป็นที่ เฟ่งโทษ
ติเตียน โพนทะนาของชาวบ้าน ทำสิ่งที่ถูกต้องหรือเปล่า?
ในการที่จะให้ผู้ประพฤติผิด เห็นโทษของการประพฤติ
ผิด แล้วติเตียน ให้รู้ว่า สิ่งนั้นไม่ควรอย่างยิ่ง แก่เพศ
บรรพชิต และยังโพนทะนา ให้รู้กันทั่ว ๆ ไป ว่าความ
ประพฤติอย่างนั้น ไม่ถูกต้อง ทำกิจที่ถูกต้อง ด้วยความ
เป็นมิตร หรือเปล่า? ไม่ได้หวังร้ายอะไรเลย แต่ว่า สิ่งที่ถูก
คือ ถูก สิ่งที่ผิด คือ ผิด สิ่งที่ควร คือ ควร สิ่งที่ไม่ควร คือ
ไม่ควร...

...เพราะฉะนั้น ควรรู้ทั่ว ๆ กันหรือเปล่า? หรือว่า ควรปิด
สนิท เก็บไว้ไม่ให้ใครรู้ ถ้าเป็นอย่างนั้นแล้ว เป็นพระภิกษุ
ทำไม? ถ้าจะไม่ประกาศความผิดของตน

เพราะฉะนั้น ความบริสุทธิ์อย่างยิ่งของพระภิกษุ ซึ่งท่าน
ได้ลวงสักขาบท ที่ได้ทรงบัญญัติไว้ ว่าท่านผู้ใดประพฤติ
อย่างนั้นแล้วต้องโทษ ที่ใช้คำว่า อาบัติติ คือ อาบัติ ต้อง
แสดงโทษ ไม่ใช่เก็บไว้!!! เป็นพระภิกษุเอง ยังต้องแสดง
โทษของตน เพื่อที่จะได้ให้รู้ว่า ตนได้สำนึกถึงความผิด

เพราะฉะนั้น ก็ขอที่จะให้พระภิกษุเห็นโทษนั้น และเมื่อได้กระทำตามพระวินัยให้ถูกต้องแล้ว ก็เรียกเข้าหมู่ คือ เป็นพระภิกษุร่วมกัน ประพฤติ ปฏิบัติธรรมะ ศีลสมาธิ อบรมสติปัญญา ในเพศของบรรพชิตได้เสมอกัน...

...นี่ก็เป็นสิ่งซึ่ง ถ้าใช้คำว่า วิจารณพระ หมายความว่าอะไร? คือว่า ทุกคำ ตั้งแต่เกิดมา ให้ทราบว่าจะพูดคำที่ไม่รู้จัก ตั้งแต่เกิดจนตาย สักคำ ลองนึกคำไหนก็ได้ ไม่รู้จักเลย ไม่รู้จักจริง ๆ ตั้งแต่เกิดจนตาย ต่อเมื่อได้ฟังพระธรรมแล้ว ค่อย ๆ รู้ว่า แต่ละคำ มีความหมายอย่างไร เพราะว่า "แต่ละเสียง เป็นไปตามความหมาย" บอกว่า "ไป" , "มา" แต่ละเสียง เป็นไปตามความหมาย

เพราะฉะนั้น แต่ละคำ แม้แต่คำว่า วิจารณ ถ้าจะบอกว่า วิจารณพระ ก็ต้องรู้ว่า วิจารณอะไร? พระอะไร? ทุกคำ ไม่ใช่พูดแล้วก็ไม่รู้จัก พระก็ไม่รู้จัก วิจารณก็ไม่รู้จัก คิดแต่เพียงว่า จะทำได้ไหม? สมควรไหม? นั่นคือ ด้วยความไม่รู้ แต่ถ้าด้วยความรู้และความถูกต้อง ความจริงและความตรง ทุกอย่างที่เป็นจริง ต้องจริง เปลี่ยนไม่ได้เลย เพราะฉะนั้น ก็ขอความเห็น สำหรับท่านที่ถาม วิจารณพระ หมายความว่าอย่างไร?

คุณมัทนา :

กราบเรียนท่านอาจารย์ที่เคารพ คือ ที่เรียนถามท่านอาจารย์ไปเมื่อสักครู่ หมายความว่า เวลาที่พระท่านปฏิบัติ หรือทำอะไร...คือ ความรู้สึก ก็คือ พระที่มาบวชก็ต้องสละแล้วทุกอย่าง ที่นี้ เมื่อมาบวช แล้วไม่ได้ทำตาม ที่ควรเป็น ที่พระสงฆ์ควรจะเป็น ก็รู้สึกว่ ทุกคน ไม่กล้าที่จะพูดว่า ที่ท่านทำไปนั้น มันไม่ถูก แล้วทุกคนก็บอกว่า ห้ามพูด เพราะท่านมีศีลมากกว่าพวกเรา

ท่านอาจารย์ :

ถ้าทำผิด มีศีลไหม? ถ้าทำผิด เป็นอกุศลศีล ไม่ใช่กุศลศีล

คุณมัทนา :

เป็นอกุศล

ท่านอาจารย์ :

ค่ะ เป็นอกุศล แล้วใครจะยกย่องบูชาอกุศลบ้าง?

- คุณมันทนา :** ใช่ค่ะ ใครจะยกย่องตรงนั้น ซึ่งในความรู้สึกของพวกเรา ชาวพุทธ ก็พยายามปกป้อง พระที่ทำผิด
- ท่านอาจารย์ :** ไม่ทราบว่าคุณผู้ฟังได้ยินชัดเจนหรือเปล่า? คุณเรณูจะ ช่วยถ่ายทอดก็ได้ล่ะคะ
- พลตรีหญิงเรณู :** คือ หมายความว่า เราจะช่วยกันปกป้องพระที่ทำผิด โดย ที่ว่า เราเป็นคนวิจารณ์พระ ว่าพระทำไม่ถูก แต่ว่า คนอื่น มาบอกเราบอกว่า อย่าไปวิจารณ์ท่าน ท่านมีศีลมากกว่า เรา อะไรอย่างนี้ค่ะ
- ท่านอาจารย์ :** มีกุศลศีลทุกครั้ง ที่ทำผิด!!!
- คุณมันทนา :** คือ เราไม่ผิดใช่ไหมคะ?
- ท่านอาจารย์ :** ขอเชิญคุณคำปั่น คุณอรรณพ คุณนิภัทร แล้วก็คุณธนิต ค่ะ
- พลตรีหญิงเรณู :** คือ หมายความว่า เราไปวิจารณ์พระ อย่างนี้ ไม่ผิดใช่ไหม?
- ท่านอาจารย์ :** อย่าเพิ่งคิดค่ะ ไม่มีใครจะบอกได้ นอกจากธรรมะและ ปัญญา ที่จะรู้ตรงตามความเป็นจริง ไม่ใช่ไม่รู้อะไรก็ตอบ ไป แต่ต้องเป็นสิ่งที่ถูกต้อง

- ผศ.อรรณพ :** ก็ขึ้นกับจิตของผู้ที่วิจารณ์ แล้วก็วิจารณ์เพื่ออะไร? แน่นนอน ถ้าด้วยกุศลที่ต้องการไปว่าร้าย พระภิกษุหรือ คนอื่นก็แล้วแต่ จะมีศีลมากน้อยก็ตาม ถ้าจิต เป็นอกุศล ที่ผู้ไปว่าร้าย ด้วยจิตที่ประทุษร้าย ก็เป็นอกุศลอยู่แล้ว แต่

ว่า พุทธบริษัท มี ๔ ภิกษุ ภิกษุณี อุบาสก อุบาสิกา การที่จะกล่าวแสดง ซึ่งในพระไตรปิฎกท่านใช้คำว่า โพนทะนา เพื่อประโยชน์ เพื่อเห็นว่า ผู้ที่บวชในเพศบรรพชิต ไม่ควรที่จะล่วงสิกขาบท หรือทำสิ่งที่ไม่เหมาะสม

พอดีผมเปิดข้อความ (ในพระสูตร) พอดีที่จะแสดงให้เห็นว่า อุบาสก อุบาสิกา ก็เอื้อประโยชน์ที่จะแสดงสิ่งที่ภิกษุทำไม่ถูกต้อง อย่างเช่น ภิกษุ ถ้าวิวาทกัน แสดงออกทางกาย ทางวาจา ไม่สมควร เป็นสิ่งที่ไม่สมควร คนทั้งหลายก็สามารถที่จะติเตียน โพนทะนา ด้วยจิตที่หวังให้มีการทำในสิ่งที่ถูกต้อง...ก็โดยสมัยนั้นแล ภิกษุทั้งหลาย เกิดความบาดหมาง เกิดความทะเลาะ ถึงการวิวาทกัน ย่อมแสดงกายกรรม วจีกรรม อันไม่สมควรต่อกันและกัน ทำปรามาสกัน ด้วยมือในโรงภัต ในละแวกบ้าน คนทั้งหลายเพ่งโทษ ติเตียน โพนทะนา ว่า ไฉนพระสมณะเชื้อสายพระศากยบุตรทั้งหลาย จึงได้เกิดความบาดหมาง เกิดการทะเลาะ เกิดการวิวาท แสดงทางกายกรรม วจีกรรม อันไม่สมควรต่อกันและกัน...ภิกษุทั้งหลายได้ยินการเพ่งโทษ ติเตียน โพนทะนาอยู่ ผู้ที่เป็นผู้มักน้อยสันโดษ ก็เห็นว่า สิ่งนี้ไม่ดี สุดท้ายก็ไปกราบทูลพระผู้มีพระภาคเจ้าฯ

เพราะฉะนั้น อุบาสก อุบาสิกา เอื้อเฟื้อพระวินัย เมื่อมีสิ่งใดผิด ก็สามารถที่จะกล่าวแสดงได้ มิฉะนั้น ก็เข้าคำพูดติดปากคนไทย "ชั่วช้างี้ ดีชั่วสงฆ์" ไม่ได้คิดถึงการรักษาพระธรรมวินัยเลย เพราะฉะนั้น ก็ขึ้นกับจิต ที่จะหวังประโยชน์หรือเปล่า?

อ.คำปั่น :

ขออนุญาตเพิ่มเติมที่ท่านอาจารย์ได้สนทนาแล้วก็ชัดเจน เพราะว่า พุทธบริษัท ก็สามารถที่จะช่วยกันรักษาพระธรรมวินัย และรักษาความถูกต้อง ตามที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง เมื่อรู้ว่าอะไรเป็นสิ่งที่ไม่ถูกไม่ควร ซึ่งก็ย่อมเป็นผู้มีปัญญา ถึงจะรู้ว่า อะไรเป็นสิ่งที่ดี อะไรเป็นสิ่งที่ถูกต้อง การพูด การกล่าวถึง ในสิ่งที่ไม่ดีของผู้อื่น ไม่ใช่ว่าจะเป็นอกุศลเสมอไป เพราะว่า กล่าวเพื่อให้เห็นโทษ ตามความเป็นจริง อย่างที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวแล้วถึง ๓ คำ ก็คือ เฟ่งโทษ ตีเตียน โพนทะนา

"เฟ่งโทษ" ก็คือ เป็นผู้รู้ที่รู้ว่า สิ่งนี้แหละ เป็นสิ่งที่ผิด เป็นสิ่งที่ไม่ถูกต้อง ไม่เหมาะสมควรแก่เพศบรรพชิต แล้วก็ท่านผู้ถามก็ได้กล่าวถึงเพศบรรพชิต ซึ่งต้องรู้ว่า บรรพชิตนั้นเป็นผู้ที่สละอาคารบ้านเรือน สละทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วมุ่งที่จะขัดเกลาจิตใจ ในเพศที่สูงยิ่งจริง ๆ ถ้ามีการกระทำอะไรที่ไม่ถูก ไม่ควร ผู้ที่เป็นอุบาสก อุบาสิกา เมื่อทราบก็สามารถที่จะกล่าวให้เข้าใจอย่างถูกต้องได้ว่า นี่คือการกระทำที่ไม่ถูกต้อง นี่คือ กล่าวถึง เฟ่งโทษ ก็คือ กล่าวให้เห็นโทษที่เกิดขึ้น ตามความเป็นจริง

"ติเตียน" ด้วยกุศลธรรม ด้วยกุศลจิต ที่กล่าวให้สำนึก แม้บางกรณี กล่าวต่อหน้าพระภิกษุชั้นเลย ที่ล่วงพระวินัยว่า ท่านเป็นสมณะเชื้อสายพระศากยะ หรือเป็นเชื้อสายของพระสัมมาสัมพุทธเจ้า กระทำอย่างนี้ ได้อย่างไร? เป็นการเตือนให้สำนึกไหม? ว่าตัวเองไม่ใช่เพศศฤงษณ์แล้ว แต่เป็นเพศที่สูงยิ่ง

และที่สำคัญที่ท่านอาจารย์ได้กล่าวเมื่อสักครู่ ก็ชัดเจนแล้วว่า "โพนทนา" ก็คือกระจายข่าวให้ได้เข้าใจทั่ว ๆ กัน ทุกที่ว่า การกระทำอย่างนี้ ผิดพระวินัย อย่างเช่น การรับเงิน รับทอง เป็นต้น ผิดพระพระวินัย เป็นการล่วงละเมิดสิกขาบท ที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง ถ้าไม่มีการกล่าว ไม่มีการเปิดเผย ให้เข้าใจอย่างถูกต้อง คนอื่นจะ

เข้าใจได้ไหม? ว่าที่ถูกแล้วเป็นอย่างไร? เพราะฉะนั้น ก็
เป็นประโยชน์ และที่สำคัญที่สุด ก็คือ จะต้องเป็นผู้ที่
เข้าใจในพระธรรมด้วย ที่จะมีการช่วยกันรักษาความถูกต้อง คือ พระธรรมวินัยที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงแสดง

ท่านอาจารย์ :

อะไรจะสำคัญในชีวิต? ชีวิตของแต่ละคนก็ "รักตัวมาก"
จนกระทั่ง ทำสิ่งที่ผิด ๆ ได้ และถ้าเป็นผู้ที่ได้มีความ
เข้าใจธรรมะแล้ว ก็ยังเห็นความสำคัญว่า อะไรสำคัญ
ที่สุด แต่ละคนเกิดแล้วก็ตาย แน่นนอน แต่ก่อนตาย ได้ทำ
ประโยชน์อะไรหรือเปล่า? และโดยเฉพาะ ประโยชน์
สูงสุดก็คือว่า ให้คนได้เข้าใจถูกต้อง ในพระธรรมวินัย
ไม่ใช่เป็นผู้ที่ปกปิดพระธรรม ปิดเบือนพระธรรม หรือว่า
ศึกษาโดยไม่เคารพ ซึ่งเป็นเหตุให้พระธรรมอันตรธาน
โดยไม่รู้ว่ตนเองเป็นส่วนที่ทำให้พระธรรมอันตรธาน

...เพราะฉะนั้น แต่ละคนนี่ ชีวิตสั้น เกิดมาแล้วก็ไม่มีทางที่จะเข้าใจอะไรเลยทั้งสิ้น ถ้าไม่ได้ฟังพระธรรม เพราะฉะนั้น คุณของพระธรรมที่มีต่อแต่ละชีวิต มากน้อยแค่ไหน? สมควรไหม? ที่เราจะไม่รักษาความถูกต้องของพระธรรมวินัย แล้วก็ให้พระธรรมวินัย ลบเลือนไปโดยเร็ว...

...เพราะฉะนั้น แต่ละคน อาจจะคิดว่า ลาภสำคัญ ยศสำคัญ เกียรติสำคัญ บริวารสำคัญ ชื่อเสียงเงินทองสำคัญ แต่ความจริง ให้ทราบไว้ ไม่ใช่ของใครเลย ทุกสิ่งทุกอย่าง จิตเห็นเกิดขึ้น เพียงเห็นแล้วดับ จิตได้ยินเกิดขึ้น ได้ยิน แล้วก็ดับ และสิ่งที่ปรากฏ ไม่ใช่ว่ายังอยู่ จากพระธรรมที่ได้ทรงแสดงให้เข้าใจถูกต้อง คือ ไม่มีอะไรเหลือเลย เพราะทุกอย่าง เกิดขึ้นแล้วก็ดับไป จิตเกิดดับเร็วมาก สุดท้ายจะประมาณได้ แล้วสิ่งที่ปรากฏให้เห็นซึ่งเป็นรูปธรรม ปรากฏให้เห็นทางตา เพียงแค่หลับตาก็ไม่มี ลืมตาใหม่ก็มี ให้อู่ว่ามี หลับตาลงก็ไม่มี แต่ยังไม่ทันถึงหลับตา รูปดับแล้ว นี่คือพระปัญญาคุณของพระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ให้เห็นความลึกซึ้งอย่างยิ่ง ความละเอียดอย่างยิ่ง ของธรรมะ ซึ่งไม่ควรที่จะให้ใครทำลายไป เพียงด้วยการเห็นแก่ตัว เห็นแก่ลาภ เห็นแก่ยศ เห็นแก่พรรคพวกหรือหมู่คณะ แต่รู้ว่าสิ่งที่มีค่า ไม่ใช่มีค่าเฉพาะตน สำหรับทุกคนที่มีโอกาสได้สะสมบุญมาแล้ว

แต่ปางก่อน มีโอกาสที่จะได้ฟัง อบรม สะสมความเข้าใจ
ถูก ความเห็นถูก เพื่อวันหนึ่ง เวลามาถึง ที่จะได้เข้าใจ
สภาพธรรมะตามความเป็นจริง...

...มิฉะนั้นแล้ว โลกจะมีดอีกนานเท่าไร? เพราะเหตุว่า
พระอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าแต่ละพระองค์ ต้องทรง
บำเพ็ญพระบารมีมาก นานมาก ยากมาก ไม่มีใคร
สามารถที่จะกระทำอย่างพระองค์ได้ เพื่อคนที่มีโอกาส
จะได้รู้ความจริง เพราะว่า ถ้าคนใดก็ตาม ที่ได้ศึกษา
ธรรมะ มีความเข้าใจ เห็นโลกตามความเป็นจริง ไม่ใช่
โลกซึ่งทุกคนติดข้อง เพราะเกิดดับสืบท่อเร็ว ปรากฏ
เหมือนมายากลที่ทำให้หลงว่า สิ่งนั้นมี แต่ความจริง ไม่มี
และไม่เหลือแล้ว ขณะเมื่อก่อนนี้หมดแล้ว ใครรู้? สิ่ง
ปรากฏทางตาเมื่อกี้นี้ก็ดับแล้วไม่กลับมาอีกเลย

เพราะฉะนั้น ไม่มีใครที่จะเป็นเจ้าของ ลาภ ยศ สักการะ
สรรเสริญ สุข ได้ เพราะไม่มี!!! ไม่มีคน มีแต่ธาตุ หรือ
ธรรมะ ซึ่งเป็นอย่างนั้น แต่ละหนึ่ง แต่ละหนึ่ง ซึ่งมีปัจจัย
เกิดขึ้น สืบท่อกัน จนลวงให้เห็นว่า มีเรา มีเขา มีโลก มี
ทุกสิ่งทุกอย่าง แล้วก็สามารถที่จะกระทำทุจริตกรรม
ต่าง ๆ ได้ ซึ่งเป็นโทษสำหรับตนเอง แต่การที่จะทำลาย
พระธรรมคำสอนของพระศาสนา ไม่ใช่เฉพาะตน แต่
ทำลายสำหรับคนอื่นทั้งหมด ทั้งโลก!!!!...

...เพราะฉะนั้น ควรที่จะเห็นอย่างยิ่ง ว่าเป็นผู้ที่มีโอกาส
ได้ฟังพระธรรม ก็ฟังด้วยความเคารพอย่างยิ่ง ที่จะศึกษา
ให้เห็นถูกต้องตามความเป็นจริง แล้วก็ อาจหาญ ว่าเรื่อง
ที่จะรู้ว่า ถูกคือถูก ผิดคือผิด และทั้งหมดที่ทำ ไม่ใช่เพื่อ
ตัวเอง แต่เพื่อประโยชน์ เพราะเหตุว่า จริง ๆ แล้ว ผู้ที่ได้
ศึกษาพระธรรมแล้ว ก็จะสละความเป็นตนออก ตาม
กำลังของปัญญา แล้วก็รู้ว่า มีโอกาสได้เข้าใจธรรมะแล้ว
ทำประโยชน์ให้คนอื่นได้เข้าใจถูกต้องด้วย...

เพราะฉะนั้น ถ้าพุทธบริษัทเป็นผู้ที่ตรง แล้วก็จริงใจ แล้ว
ก็เห็นประโยชน์สูงสุด และเคารพพระรัตนตรัยสูงสุด ก็จะ
ศึกษาธรรมะด้วยความเคารพ แล้วก็เกื้อกูลบุคคลที่
ประพฤติผิด ด้วยความกรุณา รู้ว่าโทษมหาศาลมากมาย

โทษที่ปรากฏในโลกนี้ ซึ่งเป็นผลของอกุศลกรรม ที่ได้ทำ
แล้ว ก็ปรากฏให้เห็นเพียงแค่ทุกข์กาย มีกายแล้วที่จะไม่
มีทุกข์ เป็นไปไม่ได้เลย สารพัดโรค ก็มาจากการที่มีกาย
เพราะฉะนั้น ก็จะเห็นได้ว่า แค่ผลของอกุศลกรรมจริง ๆ
ทุกข์กาย เพราะเหตุว่า ทางตา เป็นผลของกุศล ทำให้จิต
เกิดขึ้นเห็น สิ่งที่ดี ขณะไหนก็ได้ ให้ทราบว่ามันเป็นผล
ของกุศลที่ได้กระทำแล้ว ขณะใดก็ตามที่เห็นสิ่งที่ไม่น่า
พอใจ ขณะนั้นก็ไม่มีใครทำให้เลย แต่ถึงเวลาที่กรรมจะ
ทำให้จิตเห็นเกิดขึ้นเห็นสิ่งนั้น หลีกเลียงไม่ได้เลยสักทาง
เดียว ไม่ว่าจะเป็นทางตา หรือทางหู ทางจมูก ทางลิ้น
ทางกาย เป็นสิ่งที่เป็ผลของกรรมที่ได้กระทำแล้ว โดย
เราไม่รู้เลย เราก็เพียงแค่พูดว่า เกิดมาก็เป็นผลของกรรม
แต่กรรมไหน? กรรมมีมากมายในสังสารวัฏ แต่กรรมนั้น
แหละ ที่ทำให้เป็นคนนี้ในชาตินี้ แล้วก็ประมวลมาซึ่ง
กรรมที่สามารถที่จะให้ผลในชาตินี้ด้วย...

...ทุกคนเกิดมาแล้ว นานมาก เคยเป็นทั้งกษัตริย์ ทั้งคน
ยาก ทั้งนักรบ ทั้งครู ทั้งอะไร ๆ สารพัดอย่าง แม้แต่
ท่านพระราहुล ก็เคยเป็นลูกของท่านพระอานนทีในชาติ
หนึ่ง ก็คิดดู แล้วเราเป็นอะไรในชาตินี้ แค่ชาตินี้ เกิดมา

แล้ว ลืมไปเสียตั้งเยอะ ไม่มีใครจำอะไรได้หมดเลย แล้วถึงเวลาจริง ๆ ก็ลืมหมด ไม่เหลือเลย ของชาตินี้ทั้งหมด แล้วชาตินี้ทั้งหมด ทำอะไร? แล้วก็ทำอะไรไว้ด้วย เป็นประโยชน์ หรือ เป็นโทษ?

เพราะฉะนั้น ก็ควรที่จะได้พิจารณาว่า ไม่มีลาภที่ประเสริฐ เห็นการได้ฟังพระธรรม แล้วก็มีความเข้าใจถูกต้อง และเห็นคุณของพระรัตนตรัย

การที่จะช่วยกันปกป้องพระศาสนา ไม่ผิด และขณะนั้น ก็เป็นความหวังดีของผู้ที่เห็นประโยชน์ด้วย ไม่ใช่จะเป็นการทำลายบุคคลหนึ่ง บุคคลใดเลย เพราะไม่รู้จักบุคคลนั้นมาก่อนเลย แต่ใครทำผิด ก็ต้องผิด และ ถ้าให้เขารู้ว่าผิด แล้วเขาแก้สิ่งที่ผิด จะเป็นประโยชน์กับเขาอย่างมหาศาล!!!...

...นี่ก็เป็นความหวังดีของผู้ที่ไม่ใช่เฉพาะบุคคลหนึ่งบุคคลใด แต่ว่า สำหรับทั้งหมด ที่จะเป็นไปได้ในแต่ละชีวิต ที่เกิดมาเป็นคนนี้ ชาตีก่อนเป็นใคร? ชาตต่อไปเป็นใคร? แต่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่มีในชาตินี้ ที่เป็นทั้งกุศลและอกุศล ก็สะสมสืบต่อไปเป็นอภยันตรายสำหรับคนใหม่ ใครก็

ไม่รู้ เกิดมา ซาติก่อนอยู่ที่ไหน เป็นใคร ก็ไม่รู้ทั้งสิ้น แต่ก็
ชั่วคราว แล้วแต่ว่า กรรมจะทำให้มีชีวิตอยู่ในชาตินี้นาน
เท่าไร แล้วก็จากไป แล้วก็ไม่เหลือ ก็เป็นอย่างนี้ ทุก
ชาติ!!! เพราะฉะนั้น การที่จะมีโอกาส ได้มีปัญญา รู้
ความจริง เป็นสิ่งที่ประเสริฐที่สุด!!!!...

กราบเท้าบูชาคุณ ท่านอาจารย์สุจินต์ บริหารวนเขตต์ ที่เคารพยิ่ง
ขอบพระคุณและขออนุโมทนาในกุศลศรัทธาของ
สมาชิกชมรมพุทธศาสตร์ วังปญฺญาไท ทุกท่าน
ขออนุโมทนาในกุศลจิตของทุก ๆ ท่านครับ

